

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

**Komisji Budżetu i Finansów
Publicznych**

oraz

Komisji Ustawodawczej

Nr posiedzenia: 18

Nr posiedzenia: 25

Data posiedzenia: 14 marca 2012 r.

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych senator Kazimierz Kleina.

Porządek posiedzenia: 1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo bankowe, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (druk senacki nr 43; przedstawiciel wnioskodawców senator Leszek Piechota).

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych: Grzegorz Bierecki, Henryk Cioch, Leszek Czarnobaj, Piotr Gruszczyński, Kazimierz Kleina, Tadeusz Kopec, Marek Martynowski, Janusz Sepioł, Witold Sitarz, senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Helena Hatka, Tadeusz Kopec, Andrzej Matusiewicz, Bohdan Paszkowski, Leszek Piechota, Grażyna Sztark, Piotr Zientarski,

– zaproszeni goście:

- Ministerstwo Finansów:
 - podsekretarz stanu Maciej Grabowski,
 - radca ministra Teresa Olszówka,
 - zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego Sebastian Skuza,
- Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - dyrektor Departamentu Prawa Cywilnego Jan Bołonkowski,
 - naczelnik w Departamencie Prawa Cywilnego Wiesław Grajdura,
 - główny specjalista w Departamencie Prawa Cywilnego Magdalena Malinowska-Wójcicka,
- Krajowa Rada Notarialna:
 - członek Leszek Zabielski,
 - członek Tomasz Janik,
- Bank Gospodarstwa Krajowego:
 - dyrektor Departamentu Prawnego Małgorzata Błaszczyk,
 - radca prawny Piotr Semetkowski,
- Narodowy Bank Polski:
 - naczelnik wydziału w Departamencie Prawnym Jarosław Warych,
 - radca prawny w Departamencie Prawnym Jolanta Last,
- Komisja Nadzoru Finansowego:
 - zastępca dyrektora Departamentu Prawnego Arkadiusz Famirski,
- Ministerstwo Skarbu Państwa:
 - specjalista w Departamencie Prawnym i Procesowym Paweł Durzyński,
- Prokuratura Generalna Skarbu Państwa:
 - naczelnik Wydziału Legislacji w Departamencie Opinii Prawnych i Legislacji Zbigniew Śpiewak,

- Związek Banków Polskich:
 - prezes Jerzy Bańka,
 - dyrektor Departamentu Prawnego Tadeusz Białek,
 - radca prawny Monika Grabowska,
- Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”:
 - ekspert prawny Patrycja Rogowska-Tomaszycka,
- pracownicy Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu: Mirosław Reszczyński i Marek Jarentowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Projekt ustawy przedstawił ekspert ds. legislacji w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Senatu Marek Jarentowski. Jak wyjaśnił, projekt ma na celu wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do 2 wyroków Trybunału Konstytucyjnego, stwierdzających niezgodność przepisów ustawy – Prawo bankowe i ustawy o funduszach inwestycyjnych z konstytucją. Podkreślił, że w sporze sądowym dokumenty sporządzone przez bank traktowane są jako dokumenty urzędowe przygotowane przez organ władzy publicznej. To strona przeciwna, czyli klient banku, będący niejednokrotnie stroną pozwaną, musi udowodnić powództwo. Odwracało to ważną regułę sporu cywilnego, stanowiącą, że to na powodzie spoczywa obowiązek udowodnienia pozwu. Trybunał uznał to rozwiązanie za niezgodne z art. 2 konstytucji, w szczególności w zakresie wynikającej z niego zasady sprawiedliwości społecznej, a także z art. 32 konstytucji, który mówi o zasadzie równości, i z art. 76, obligującym władze publiczne do chronienia konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi.

W projekcie zmieniono przepisy, tak aby w odniesieniu nie tylko do klientów, ale także przedsiębiorców dokumenty bankowe nie miały statusu dokumentu urzędowego. Bank nie będzie miał możliwości ograniczenia się do przedstawienia samego dowodu, lecz tak jak każda inna strona będzie musiał udowodnić przed sądem, że dokument ten jest prawdziwy, jeśli druga strona zaprzeczała jego prawdziwości.

Przewodniczący obradom senator Kazimierz Kleina przypomniał, że w poprzedniej kadencji pracowano nad tym projektem ustawy, ale proces ustawodawczy nie został zakończony.

Senator wnioskodawca Leszek Piechota przedstawił powody powstania inicjatywy ustawodawczej, zwracając uwagę na kwestię przedsiębiorcy, który jest profesjonalistą tylko w zakresie prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Poza zakresem obejmującym rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej nie jest on profesjonalistą. Nie można od niego wymagać innej staranności niż od zwykłego konsumenta. Senator wniósł o przyjęcie projektu ustawy.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Maciej Grabowski stwierdził, że na obecnym etapie prac rząd nie zajął jeszcze stanowiska. Obecny projekt, podobnie jak ten z poprzedniej kadencji, wykracza poza to, na co zwrócił uwagę Trybunał Konstytucyjny.

Prezes Związku Banków Polskich Jerzy Bańka poinformował, że związek popiera senacką inicjatywę w zakresie dostosowania systemu prawa do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Podziela także uwagi odnoszące się do przedsiębiorców. Uznał jednak, że obecnie nie ma potrzeby, aby aż tak bardzo różnicować pozycje konsumenta i przedsiębiorców. Związek Banków Polskich nie popiera propozycji, które wykraczają poza zakres orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Prezes Jerzy Bańka zwrócił się z prośbą o poddanie tego projektu szczególnemu badaniu z uwzględnieniem opinii niezależnych ekspertów. Przedstawianie stanowiska Związku Banków Polskich kontynuował dyrektor Departamentu Prawnego Związku Banków Polskich Tadeusz Białek.

Ekspert ds. legislacji Marek Jarentowski wyjaśnił przepis art. 95 prawa bankowego, do którego proponowana jest zmiana.

Dyrektor Departamentu Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Jan Bołonkowski, zgadzając się z opinią przedstawiciela Biura Legislacyjnego, dodał, że zarówno definicja, jak i szczególna moc dokumentu urzędowego w zakresie dowodowym jest określona w kodeksie postępowania cywilnego i te reguły mają zastosowanie przede wszystkim w postępowaniu cywilnym. Projekt senacki nie ogranicza się tylko do uporządkowania przepisów w następstwie

orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, wychodzi poza granice tego orzeczenia i pozbawia dokumenty bankowe przywilejów również w innych dziedzinach. Proponuje się również zmiany w kodeksie postępowania cywilnego w zakresie postępowania nakazowego. Dyrektor Jan Bołonkowski wskazał na budzącą wątpliwość regulację, pozostawioną w art. 95 ust. 1 prawa bankowego, dyspozycji tego przepisu, która stanowi, że wymienione w nim dokumenty bankowe mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych.

Senator Piotr Zientarski podzielił argumenty przedstawione przez Biuro Legislacyjne. Stwierdził, że proponowane rozwiązania nie pozbawiają dokumentów bankowych mocy dowodowej, tylko mocy urzędowej. Następnie złożył wniosek o wprowadzenie poprawki, której celem jest ujednoczenie określeń zawartych w art. 95 ust. 1, gdzie mówi się, że „mogą stanowić podstawę do wpisu w księgach wieczystych”, i w art. 194 ustawy o funduszach inwestycyjnych poprzez zastąpienie wyrazu „stanowią” słowami: „mogą stanowić”.

Członek Krajowej Rady Notarialnej Leszek Zabielski zwrócił się z prośbą o rozważenie kwestii dotyczącej art. 95 ust. 4 prawa bankowego, gdyż stał się on podstawą wielu nadużyć.

Członek Krajowej Rady Notarialnej Tomasz Janik poinformował, że TK dostrzegł niekonstytucyjność również pozostałych przepisów, ale musiał ograniczyć zakres swojego rozpoznania do pytania prawnego.

W związku z wieloma wątpliwościami, które wymagają doprecyzowania, przewodniczący obradom senator Kazimierz Kleina zaproponował, aby komisje ponownie zebrały się w sprawie rozpatrywanego projektu ustawy. Zwrócił się do przedstawicieli resortów sprawiedliwości i finansów, Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu i Związku Banków Polskich o uzgodnienie wątpliwości, jakie pojawiły się podczas dyskusji, i ewentualne przedstawienie propozycji poprawek.

Konkluzja: Komisje nie zakończyły pierwszego czytania projektu ustawy.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.